

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15Co/36/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117225108
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117225108.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členov senátu JUDr. Viery Zolákovej a JUDr. Mareka Kohúta v spore žalobkyne: Ľ. Č., J.. XX.X.XXXX, G. A. XXX, XXX XX W., právne zastúpenej ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU JUDr. Igor Šafranko, ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: Orange Slovensko, a. s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, právne zastúpenému Bobák, Bollová a spol., s. r. o., so sídlom Dr. Vladimíra Clementisa 10, 821 02 Bratislava, IČO: 35 855 673, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 130,- Eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 19Csp/322/2017-39 zo dňa 14.01.2019 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) žalobu zamietol a nárok na náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

2. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dňa 10.1.2014 bola na súde prvej inštancie podaná žaloba spoločnosti Orange Slovensko, a. s. ako žalobcu voči žalovanej (v tomto konaní žalobkyni) o zaplatenie 325,19 Eura. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 9.7.2014, č.k. 28C 97/2014-36 rozhodol tak, že žalovanú (v tomto konaní žalobkyňu) zaviazal zaplatiť žalobcovi (v tomto konaní žalovanému) istinu vo výške 195,19 Eura s 8,75 % úrokom z omeškania ročne od 24.7.2012 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Z predmetného rozhodnutia je zrejmé, že žalobcovi (v tomto konaní žalovanému) tým, že dodal žalovanej (v tomto konaní žalobkyni) telefón za zľavnenú cenu nevznikla škoda, keďže žalovaný na základe svojho dobrovoľného rozhodnutia poskytol žalobkyni telefón za zľavnenú cenu, pričom zníženie majetku na strane žalovaného nebolo dôsledkom protiprávneho konania žalobkyne, teda nebol naplnený prvý predpoklad na vznik nároku na náhradu škody.

3. Vzhľadom na takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie vec právne posúdil tak, že žalobu zamietol. Na vec aplikoval ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) a dospel k záveru, že inštitút primeraného finančného zadostučinenia vychádza z toho, že spotrebiteľ v konaní s dodávateľom úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi s tým, že dodávateľovi je potrebné preukázať porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi. Na základe uvedeného mal súd prvej inštancie za to, že tento prípad zamietnutia žaloby voči žalovanému, pokiaľ tento žiadal o doplatenie zľavy za mobilný telefón vo výške 130,- Eur ako náhradu škody, nespadá pod hypotézu právnej normy § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľov, nakoľko v danom prípade dodávateľ neporušil zjavne žiadne práva spotrebiteľa ani sa nesnažil na jej úkor bezdôvodne obohatiť alebo ju poškodiť.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 257 ods. 1 CSP, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa vzhľadom súd v spotrebiteľskom charaktere konania ako aj v tom, že existuje názorová nejednotnosť pri rozhodovaní o nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

5. Proti rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, namietajúc nesprávne zistený skutkový stav veci ako aj nesprávne právne posúdenie veci. Žalobkyňa považovala výklad ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa za nesprávny. Poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/389/2015 zo 14.9.2016, bod 12, v ktorom bolo konštatované: „V súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov len poznamenáva, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj aj § 153 ods. 4 O.s.p.)“ Žalobkyňa uviedla, že je notoricky známe, že žalovaný po tom, čo neuspel s uplatňovaním zmluvnej pokuty ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, tento nárok začal uplatňovať ako škodu. V súvislosti s uvedeným poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, a to rozsudok sp.zn. 6Co/67/2013 z 19.11.2013, uznesenie sp.zn. 5Co/158/2012 z 8.10.2013, rozsudok sp.zn. 10Co/95/2012 z 23.10.2013, uznesenie sp.zn. 16Co/15/2012 z 21.1.2013 ako aj rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/543/2015 z 10.11.2016 a rozsudku sp.zn. 2Co/550/2013 z 23.4.2015. Z uvedených dôvodov navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 9Co/73/2017-146, v ktorom odvolací súd okrem iného uviedol, že ak bol žalovaný v konaní neúspešný a jeho žaloba bola zamietnutá, neznamená to súčasne, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojich práv spotrebiteľa. Uviedol, že zamietnutie žiadanej náhrady škody neznamená, že nárok bol uplatnený z neprijateľnej zmluvnej podmienky s úmyslom poškodiť spotrebiteľa. Žalovaný mal za to, že predpoklady vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie splnené neboli. Pred podaním žaloby si žalobkyňa na súde žiaden nárok voči žalovanému neuplatnila. Žalovaný uviedol, že žalobkyňa porušila zmluvné povinnosti, ktoré jej vyplývali zo zmluvy uzatvorenej so žalovaným a teraz chce z porušovania zmluvných povinností ešte aj finančne profitovať. Navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

7. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

9. Spornou skutočnosťou v predmetnom spore je splnenie predpokladov upravených v §3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. K uvedenému konaniu odvolací súd uvádza, že predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, a to bez ohľadu na to, či k úspešnému uplatneniu práva dôjde na základe žaloby spotrebiteľa alebo prostredníctvom procesnej obrany spotrebiteľa.

10. V súvislosti s uvedeným sa odvolací súd stotožňuje s právnym záverom vysloveným Krajským súdom v Prešove v bode 9 a 10 uznesenia sp.zn. 6Co/33/2018-96 z 29.11.2018, v zmysle ktorého: „Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pritom nevyplýva, aby predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie malo byť podanie žaloby na súde. Spotrebiteľ sa totiž ochrany svojho práva môže domáhať na súde nielen podaním žaloby, ale tiež formou obrany proti uplatnenému nároku. Rovnako takáto ochrana spotrebiteľovi môže byť poskytnutá i orgánom rozhodujúcim o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy. Aj vtedy, ak je ochrana poskytnutá spotrebiteľovi bez návrhu zo strany orgánu rozhodujúceho o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy a určité plnenie požadované žalobou nie je priznané, zamietnutie žaloby ohľadne tohto plnenia nie je možné z procesnej stránky hodnotiť inak ako úspech spotrebiteľa a nie úspech orgánu rozhodujúceho o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý postavenie strany sporu nemá (porovn. uznesenie Krajského súdu v Prešove č.k. 7Co/105/2017 zo dňa 25.01.2018).“

11. Z pripojeného spisu Okresného súdu Prešov 28C/97/2014 je zrejmé, že spoločnosť Orange Slovensko, a.s. ako žalobca si žalobou doručenou súdu dňa 10.1.2014 uplatnila voči žalovanej (v tomto konaní žalobkyňi) právo na zaplatenie sumy 195,19 Eur titulom neuhradenia cien za poskytnuté služby a sumy 130 Eur titulom náhrady škody. Náhradu škody tvoril rozdiel medzi predajnou cenou mobilného telefónu (165 Eur) a jeho akciovou cenou (35 Eur). Z pokusu o pokonávku zo dňa 9.7.2012 vyplýva, že suma 130,- Eur predstavuje zmluvnú pokutu/ náhradu škody, ktorú si spoločnosť Orange Slovensko, a.s. uplatnila v zmysle dodatku uzatvoreného k zmluve o pripojení z dôvodu porušenia zmluvných povinností žalobkyňou. Z Dodatku k zmluve o pripojení z bodu 2.5. je zrejmé, že v prípade porušenia niektorej z povinností účastníka uvedenej v bode 2.3. alebo 2.4 tohto článku je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 130,- Eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi bežnou maloobchodnou cenou mobilného telefónu bez zľavy z jeho spotrebiteľskej ceny s DPH a kúpnu cenou s DPH, za ktorú podnik predal mobilný telefón účastníkovi. Zo samotnej žaloby spoločnosti Orange Slovensko, a.s. je zrejmé, že táto si právo na zaplatenie 130,- Eur uplatnila titulom nároku na náhradu škody v snahe predísť procesnej neistote pri posudzovaní ich nároku z titulu zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody, keďže ustanovenie Dodatku, v ktorom je dohodnutá výška zmluvnej pokuty za mobilný telefón/telekomunikačné zariadenie bolo v inom súdnom konaní označené ako neprijateľná zmluvná podmienka.

12. V čase podania žaloby na súde existovalo právoplatné rozhodnutie, ktoré vyhlásilo zmluvnú podmienku upravujúcu zmluvnú pokutu naformulovanú v Dodatku k Zmluve o pripojení za neprijateľnú. O uvedenej skutočnosti preukázateľne vedel aj žalobca (v tomto konaní žalovaný), keďže v samotnej žalobe uvedené rozhodnutie označil (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 6Co/91/2011). V zmysle ustanovenia § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka bol teda dodávateľ (v tomto konaní žalovaný) povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi.

13. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené má za to, že spoločnosť Orange Slovensko, a.s. v úmysle získať plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky prekvalifikovala ňou uplatňované právo na právo uplatňované titulom náhrady škody, pričom však nedošlo k zmene charakteru samotného práva, teda práva na plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Uvedeným konaním žalobcu došlo len k obídenu zákona s úmyslom získať plnenie, na ktoré žalobca nemal nárok a ktorého uplatňovania sa v zmysle § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka bol povinný zdržať.

14. V súvislosti s uvedeným odvolací súd, obdobne ako bolo konštatované aj v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove, č.k. 6Co/33/2018-96 z 29.11.2018 poukazuje na fakt reálneho obídenu neželaného cieľa, na ktorý upozorňuje judikatúra Súdneho dvora. Žalovaným uplatnený nárok na náhradu škody nie je ničím iným ako sofistikovaným uplatnením rovnakého majetkového prospechu ako z nečestnej zmluvnej podmienky. Súdom má pritom povinnosť zbaviť spotrebiteľa akýchkoľvek účinkov neprijateľnej zmluvnej podmienky (čl. 6 ods.1 smernice Rady 93/13 ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

15. Súdny dvor Európskej únie judikoval, že sa nepripúšťa modifikácia neprijateľnej zmluvnej podmienky (rozsudok vo veci C-618/10 Banco Espanol, cit.: Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v

tom zmysle, že mu odporuje právna úprava členského štátu, akou je článok 83 legislatívneho dekrétu 1/2007 o prepracovaní všeobecného zákona o ochrane spotrebiteľov a užívateľov a ďalších doplňujúcich zákonov (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) zo 16. novembra 2007, ktorá vnútroštátnemu súdu umožňuje v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekalej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, doplniť uvedenú zmluvu tým, že zmení obsah tejto podmienky).

16. Zmenou označenia titulu, akým sa žalovaný domáhal svojho práva v pôvodnom konaní sa nijako nezmení spoločnosťou neželaný výsledok. Žalovaným uplatnený nárok na zaplatenie sumy 130,- Eur vo veci vedenej Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 28C/97/2014, vzhľadom na v žalobe opísané rozhodujúce skutočnosti, bez ohľadu na to, ako boli žalobcom (v tomto konaní žalovaným) právne kvalifikované v žalobe, bolo potrebné pre predmetné konanie posúdiť ako nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, keďže práve k získaniu uvedeného plnenia smeroval úmysel spoločnosti Orange Slovensko, a.s., čo vyplýva aj z predžalobnej výzvy, z Dodatku k zmluve o pripojení ako aj zo samotnej žaloby žalobcu (v tomto konaní žalovaného).

17. Čo sa týka námietky žalovaného, podľa ktorej z porušovania zmluvných povinností nemožno vyvodzovať práva pre spotrebiteľa a poskytovať mu neprimeranú ochranu, odvolací súd poukazuje na to, že z porušenia zmluvných povinností vzniklo žalovanému právo na zaplatenie ceny za poskytnuté služby vo výške 195,19 Eur, ktoré bolo Okresným súdom Prešov rozsudkom č.k. 28C/97/2014-36 z 9.7.2014 priznané. Práva na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sa žalobkyňa domáhala z dôvodu uplatnenia práva žalovaného na sumu 130,- Eur titulom náhrady škody/ zmluvnej pokuty, ktorej uplatnením došlo k porušeniu práv spotrebiteľa.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil, vec nesprávne právne posúdil, preto odvolací súd rozsudok zrušil s poukazom na ust. § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby vo vyššie naznačených intenciách.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).